

ITĀLIJA: DARBA LAPA - 5

Sekmēt lasīšanu caur stāstīšanas aktivitātēm

Mērķi un uzdevumi: pilnveidot lasīšanas prasmes un paaugstināt kreativitāti grāmatu izpētes procesā.

Vecuma grupa: 10-11 gadi

1. aktivitāte. Stāstu stāstīšana un stāstnieks

Jebkurš var būt stāstnieks, jo stāsti vienmēr ir pastāvējuši līdzās cilvēkiem. Tie ieskauj sabiedrību arī mūsdienās, jo katru dienu mēs kaut ko stāstām draugiem vai ģimenes locekļiem. Stāsti pirmsākumos bija mutvārdu tradīcija; tikai vēlāk cilvēki sāka tos pierakstīt.

Skolotājs var būt lielisks stāstnieks, jo stāstīšana ir spēcīgs līdzeklis, lai iesaistītu skolēnus lasīšanas procesā.

Nepietiek vienkārši izstāstīt stāstu. Pastāv dažādas metodes, kas jāievēro, lai stāstītais aizrautu klausītājus un sasniegtu izvēlēto mērķi, proti, veicināt interesi par lasīšanu.

Uzstājoties auditorijas priekšā, stāstniekam jāņem vērā šādi akcenti:

Jāizvēlas grāmata un paragrāfs lasīšanai vai jāizveido īss kopsavilkums. Stāstījums nevar būt pārāk garš, tāpēc ir ieteicams koncentrēties uz īsiem stāstiem vai kopsavilkumiem. Teksts ir jāpārlasa vairākas reizes, lai iegaumētu sižetu, galveno varoņu attieksmi un rakstura īpašības, darbības laiku un notikumus.

Balss: balss tonim jāpielāgojas stāsta saturam un jāseko stāstījuma ritmam. Lasīšanas brīdī ir jāatspoguļo varoņa jūtas, tā brīža attieksme un darbības gaita. Lai izvēlētos balsi, kas vislabāk ataino tekstu, var mēģināt izlasīt to skaļi, klusu, maigi, bēdīgi, priecīgi utt.

Kustības: stāstījumam papildus efektivitāti sniedz žesti, roku un kāju kustības darbības akcentēšanai, sejas izteiksmes jūtu un emociju atainošanai, tāpēc ir svarīgi tās trenēt, iedomājoties dažādas situācijas.

Erasmus+

Piemēri:

Staigājiet pa istabu un iedomājieties, ka esat nobijušies un šķērsojat tumšu ielu... Kā jūs ejat - ātri, nervozi? Kāda ir jūsu sejas izteiksme - slēgtas lūpas, acis plati vaļā? Pēc tam iedomājieties, ka esat laukos, spīd saule, un jūs pastaigājaties. Kā jūs kustaties - atbrīvoti, ar smaidu sejā utt.

Priekšmeti: zīmīgi, nelieli priekšmeti palīdz stāstīt stāstu, dod mājienu darbību vizualizācijai, veiksmīgi paskaidro varoņu attieksmi un raksturu, norises vietu. Zīmējumi arī palīdz, sniedzot stāstījumam pamatu un vienkāršu scenāriju.

Laiks pārtapt par stāstnieku!

Grāmata: izvēlieties grāmatu ar jauku vāku un parādiet to bērniem, nesteidzīgi pāršķiriet lappuses un ik pa laikam paceliet acis no grāmatas uz auditoriju, lai uzturētu uzmanību un veiktu stratēģiskas pauzes.

Tā kā stāstījumam vienmēr ir jābūt interesantam, lasījumā iesaistiet arī ķermeni un balsi. Priekšnesuma sākumā iepazīstiniet klausītājus ar stāstu: "Šodien es jums pastāstīšu par..."; reizēm iesaistiet publiku, uzdodot jautājumus "Vai jūs zināt, kas bija...?" vai "Vai jūs esat kādreiz dzirdējuši par...?" vai lūdzot veikt nelielas darbības, piemēram, plaušķināt rokas, parādīt izbrīnu utt. Pabeidziet savu priekšnesumu par paklanīšanos, lai redzētu klausītāju reakciju un saprastu, vai stāstījums bija veiksmīgs.

Svarīgi atcerēties:

- Kustīniet ķermeni "V" veidā, tas ir, pozicionējiet ķermeni dažādos virzos, kad runā dažādi varoņi. Apmeklētājiem tas palīdz saprast, kurā brīdī kurš tēls runā. Iegaumējiet, uz kuru pusi bija pozicionēts katrs varonis!
- Izmantojiet roku kustības un mīmiku.
- Mainiet balsi, atdarinot dažādus varoņus.
- Mainiet runas ātrumu un balss tembru.
- Pārliecinieties, ka runājat pietiekami skaļi un visi var jūs dzirdēt.
- Izrunājiet vārdus skaidri, lai visi var jūs saprast.

2. aktivitāte. Stāstu stāstīšana ar skolēniem

1. aktivitāti var piedāvāt skolēniem.

Katrs skolēns izvēlas īso stāstu priekšnesumam.

Skolēni lasa grāmatas, un skolotājs palīdz izveidot tabulas (paraugs apskatāms 4. darba lapā), lai pievērstu uzmanību galvenajiem varoņiem, viņu attieksmei, jūtām, darbībām, stāstījuma laiku. Skolotājs palīdz trenēt izteiksmi, atdarinot varoņu emocijas. Svarīgi ir sākumā izmantot īsus tekstus vai sadalīt stāstījumu vairākiem skolēniem - daži skolēni var lasīt, bet citi - parādīt priekšmetus. Sagatavošanās aktivitātēs skolēni var uzzīmēt galvenos varoņus vai stāsta norises vietu; šos attēlus stāstījuma laikā var parādīt skolasbiedri. Šajā gadījumā tiks parādīts kopīgs priekšnesums. Daļa skolēnu sēdēs auditorijā, lai atbalstītu lasījumu. Aktivitātes beigās skolēniem būs jāatbild uz šādiem jautājumiem:

-Kāds ir stāsta nosaukums?

-Kad notika stāsta darbība?

-Kas ir galvenie varoņi?

-Ko viņi dara?

-Raksturojiet varoņu raksturu, izmantojot īpašības vārdus: prātīgs, nervozs, vieglprātīgs, skumjš, grūtsirdīgs u.c.

- Vai jums patika stāsts? Kāpēc?

